

Handleiding Leerlijn sociale media en burgerschapsvorming

CULTUUREDUCATIE IN DE BASISCHOOL

Hoe kunnen we sociale media inzetten om leerlingen van het 6de leerjaar te vormen tot een kritisch-democratische burger?

<http://www.bloggen.be/mediawijsheidstraining/>

Promotor:

Mevr. Caroline De Meyer

Auteur:

Andy Van de Geuchte

Inleiding:

De bedoeling van deze leerlijn is om leerkrachten te voorzien van een leidraad om aan burgerschapsvorming te doen en om een platform te creëren waar elke leerkracht uit de derde graad mee aan de slag kan. Cultuureducatie en meer bepaald media-educatie of mediawijsheid wordt ingezet als middel om leerlingen te vormen tot een kritisch-democratische burger. Dit gebeurt door de handleiding online te plaatsen op een blog zodat iedere leerkracht zijn of haar wensen kan naar voren brengen en in interactie te treden met verschillende andere leerkrachten omtrent deze materie.

Adres blog: <http://www.bloggen.be/mediawijsheidstraining/>

Deze handleiding start met het verduidelijken van de kernbegrippen die een rode draad vormen doorheen deze leerlijn. Cultuureducatie, burgerschapsvorming en media-educatie worden eerst toegelicht.

Vooraleer men start met de leerlijn kan men verschillende zaken bevragen bij de leerlingen omtrent de sociale media om zo reeds de beginsituatie in kaart te brengen. Dat kan gebeuren aan de hand van een vragenlijst. Deze vragenlijst is bijgevoegd als bijlage.

De volledige leerlijn is opgebouwd uit verschillende thema's. Aan de hand van een PowerPoint presentatie kunnen de thema's naar voren worden gebracht. In deze handleiding zal per dia een overzicht gemaakt worden van de mogelijkheden en vraagstelling. Uiteraard is iedere leerkracht vrij er verschillende zaken aan toe te voegen. Indien dat gebeurt zou het fantastisch zijn om dat via de blog te delen, zo kan deze leerlijn een interactief gegeven en project blijven en kan het steeds geperfectioneerd worden en aangepast aan de verschillende mogelijkheden die scholen hebben.

De gebruikte presentaties zijn beschikbaar op de blog en kunnen daar opgeladen worden: <http://www.bloggen.be/mediawijsheidstraining/>

Rode draad doorheen de leerlijn:

Cultuureducatie

De Commissie Onderwijs en Cultuur (2008, p.22) omschrijft cultuur als volgt: “In ruime zin is cultuureducatie elke vorm van educatie die cultuur als doel of middel inzet. Cultuureducatie is erop gericht om een persoonlijke, sociale en culturele bewustwording en bereidheid tot participatie aan cultuur tot stand brengen bij de leerlingen, alsook een vermogen tot cultureel beleven en handelen, interculturele communicatie en culturele aanpassing”. Het is hierbij belangrijk om te beseffen dat men steeds vertrekt vanuit de eigen culturele beleving en context en dat er gestreefd wordt naar interactie met andere leerlingen.

In deze leerlijn wordt cultuureducatie ingezet als middel om aan burgerschapsvorming te doen. Deze vorm van educatie bestaat erin om cultuur in te zetten als middel om mensen iets bij te brengen dat los staat van het culturele gegeven. Cultuur wordt dus ingezet om educatieve doelen te bereiken die zich niet binnen het domein van de cultuur bevinden. Cultuureducatie vormt zo een krachtige, activerende en authentieke leeromgeving. (Commissie Onderwijs en Cultuur, 2008, p.22)

Van Heusden (2010) geeft aan dat de leereffecten van cultuuronderwijs, zoals hij het verkiest te noemen, zich situeren op drie verschillende gebieden. Het gaat hem ten eerste over de beheersing van de culturele dragers het lichaam, de gebruiksvoorwerpen, de grafische tekens en de taal. Vervolgens geeft Van Heusden (2010) aan dat een volgend leereffect zich bevindt in de beheersing van de vier culturele basisvaardigheden waarnemen, verbeelden, conceptualiseren en analyseren. Een derde en laatste leereffect is de ontwikkeling van een cultureel bewustzijn.

Het typerende aan cultuureducatie is dat men het cultureel zelfbewustzijn van leerlingen stimuleert en ontwikkelt. De leerlingen leren reflecteren op cultuur in het algemeen, de eigen cultuur en de cultuur van anderen.

Media-educatie

Media bestaan er in allerlei gedaantes, daarbij wordt gedacht aan radio, TV, internet, kranten, sociale media en dergelijke meer. Media zijn manieren waarop informatie kan uitgedragen worden (Redactie Ensie, 2010). Media vormen een spiegel voor onze samenleving, die in staat stelt om te communiceren in de samenleving. Vandaar dat media ook tot de cultuur behoren. De verschillende media worden steeds toegankelijker voor iedereen, denk hierbij aan de sociale media en het internet. Via deze kanalen is het voor iedereen heel gemakkelijk om informatie te verspreiden, om deze reden is natuurlijk niet alle informatie even betrouwbaar. Het is dan ook van groot belang om heel kritisch om te gaan met media.

Media-educatie kan eigenlijk op dezelfde manier opgevat worden als erfgoededucatie. Het LKCA omschrijft media-educatie als volgt: “Media-educatie is het doelbewust leren over en met media, zowel binnen-als buitenschools. Media-educatie leert mensen kundig en kritisch omgaan met media” (LKCA, z.d.). Media-educatie is een heel breed terrein, het duidt op media als communicatiemiddel, maar evenzeer als maatschappelijk verschijnsel of zelf als techniek. Het zelf maken van een film of game valt dan onder media-educatie, maar ook het leren over bijvoorbeeld de nieuwe privacy wet op het internet.

Media-educatie wordt in deze leerlijn ingezet als middel om aan burgerschapsvorming te doen.

Burgerschapsvorming:

‘Burgerschapsvorming’ is net zoals het hierboven omschreven begrip ‘cultuureducatie’ een heel breed begrip. Door deze brede interpretatie is de context waarin men burgerschapsvorming bekijkt heel erg belangrijk. De context kan aan burgerschapsvorming een totaal andere betekenis geven (lectoraat ‘Dynamiek van de stad’, 2008)

In het boek Burgerschapsvorming: Jong gedaan, oud geleerd (de Bas, 2008, p.13 & 14) omschrijft men burgerschapsvorming als volgt: “Burgerschapsvorming wordt aanzien als actief burgerschap waarbij leerlingen leren door zaken te doen. De leerlingen ervaren wat het is, ze gaan sociale verbindingen aan met elkaar zowel binnende school als met de omgeving van de school. De leerlingen leven met elkaar in een samenleving die wordt gekenmerkt door etnische, culturele, maatschappelijke en godsdienstige pluriformiteit. Het is die pluriformiteit die de leerlingen ervaren, deze activiteiten (het ervaren) die onderdeel zijn van burgerschapsvorming in combinatie met informatieoverdracht.

Deze omschrijvingen geven een duidelijker beeld van het begrip ‘burgerschapsvorming’. Burgerschapsvorming focust zich vooral op de samenleving. Mensen, in dit onderzoek dan hoofdzakelijk kinderen, leren hun rechten en plichten op politiek en sociaal vlak. De kinderen krijgen democratische en sociale vaardigheden aangeleerd in een heel brede context, ze gaan daardoor kritisch leren denken en op een respectvolle manier leren argumenteren. Kinderen ontdekken hun plaats in de samenleving, ze zijn betrokken en voelen zich verantwoordelijk voor elkaar in de samenleving.

Zoals in het vorige deel verduidelijkt werd is het van primordiaal belang dat men burgerschapsvorming ziet in een bepaalde context. Om die context te verduidelijken geeft met aan het burgerschap verschillende types. In deze leerlijn wordt er gestreefd naar één bepaald type burgerschapsvorming: de kritisch-democratische burger.

Een kritisch-democratische burger is een burger die individuele rechten combineert met sociale plichten. Om verantwoordelijk gedrag te stellen als kritisch-democratische burger heeft deze burger aanpassingsvermogen en discipline als kerndoelen. Zelfstandigheid is van groot belang bij deze burger wanneer hij kritisch gaat denken en aan onafhankelijke oordeelsvorming gaat doen. (Veugelers, 2003)

Met media-educatie als middel wordt in deze leerlijn aan burgerschapsvorming gedaan en meer bepaald gestreefd naar het kritische-democratische burgerschap om te kunnen deelnemen aan deze steeds meer digitaliserende maatschappij.

Mediawijsheid maakt digitaal burgerschap mogelijk!

Jan De Craemer, adjunct van de directeur op de afdeling Horizontaal Beleid van het departement Onderwijs en Vorming. (W)onderwijze media: Kaders, praktijken en tools voor een mediawijs onderwijs. p. 98. Brussel: Uitgeverij Politeia NV.

Leerlijn

BURGERSCHAPSVORMING D.M.V. MEDIA-EDUCATIE

Andy Van de Geuchte
VIVES BALO AO TIELT

Leerlijn 1 : De gebruiker

1. Overkoepelende leerplandoelen ZILL :

	MEmw2	Mediacontent en mediagebruik van zichzelf en anderen kritisch beoordelen naar vorm en inhoud • 9 - 12 Een kritische en reflecterende houding ontwikkelen ten opzichte van de eigen en andermans omgang met media en met de mediawereld - eigen criteria hanteren bij het beoordelen van eigen en andermans mediagebruik
	MEge2	Passende mediamiddelen kiezen, gebruiken en combineren in functie van een beoogd doel • 10 - 12 (Combinaties van) mediamiddelen analyseren en inzetten om te leren en zich uit te drukken
	MEva1	Technische en instrumentele computervaardigheden ontwikkelen • 10 - 12 Een presentatietoepassing kiezen - een eenvoudige presentatie ontwerpen, opmaken en presenteren
	IVzv3	Doelgericht en efficiënt handelen door taken te plannen, uit te voeren, erop te reflecteren en waar nodig bij te sturen in functie van zelfredzaam en zelfstandig functioneren • 8 - 12 Vanuit eigen criteria reflecteren over eigen aanpakgedrag en daarbij aandacht hebben voor product en proces - bijsturen waar nodig
	IVoc2	Exploreren en experimenteren in de wereld rondom zich • 9 - 12 Vanuit een onderzoeksvraag een experiment kunnen opzetten - nadenken over de weg en de middelen om te exploreren en te experimenteren - durven improviseren - met anderen communiceren over de opgedane ervaringen
	IKid2	Een positief, realistisch zelfbeeld opbouwen • 9 - 12 Reflecteren op eigen mogelijkheden en beperkingen en daaruit leren over zichzelf - over eigen mogelijkheden en beperkingen communiceren
	TOmn3	Actief deelnemen aan een gesprek • Klasgesprek • 9 - 12 Gesprekken voeren en discussiëren met leeftijdsgenoten en bekende volwassenen over onderwerpen uit de leefwereld, over abstractere schoolse onderwerpen, over bekende of behandelde onderwerpen uit de ruimere omgeving: • eigen mening vergelijken met die van anderen, onderscheid maken tussen mening en feit, een eigen mening naar voor brengen, kritisch reageren, passende argumenten naar voor brengen ... • zelf gespreksbeurten verdelen, een gesprek inleiden en afronden, oplossingen zoeken als een gesprek vastloopt, de inbreng van alle gesprekspartners respecteren ... • het gesprek samenvatten in eigen woorden

Lesdoelen:

1. De leerlingen kunnen hun eigen gebruik en dat van medeleerlingen omtrent sociale media en apparaten in kaart brengen en kritisch evalueren.
2. De leerlingen kunnen voor-en nadelen van het gebruik van sociale media zelf verwoorden en toelichten waarom.
3. De leerlingen houden een klasgesprek omtrent sociale media als gebruiker en nemen daarin een open, kritische houding aan.
4. De leerlingen onderzoeken en discussiëren in kleine groepjes de verschillende vragen en opdrachten.

Omschrijving :

Inleiding – bepalen beginsituatie : (zelf)reflectie sociale media en apparaten.

Stel jezelf in vraag! Sociale media.

- ☐ Vinden jullie van jezelf dat jullie veel weten over de sociale media?
- ☐ Wat weten jullie allemaal?
- ☐ Hoe zijn jullie dat te weten gekomen?
- ☐ Heb je daar naar gevraagd?
- ☐ Wie heeft jullie dat geleerd?

Mediawijsheid De Zwaan

Stel jezelf in vraag! De apparaten.

- ☐ Vinden jullie van jezelf dat jullie veel weten over het gebruik van apparaten voor sociale media?
- ☐ Wat weten jullie allemaal?
- ☐ Hoe zijn jullie dat te weten gekomen?
- ☐ Heb je daar naar gevraagd?
- ☐ Wie heeft jullie dat geleerd?

Mediawijsheid De Zwaan

In eerste instantie is het heel belangrijk te weten welke voorkennis de leerlingen reeds bezitten. De voorkennis omtrent de sociale media in het algemeen, maar ook omtrent het gebruik van apparaten. (een eerste bevraging kan reeds gebeurd zijn aan de hand van een vragenlijst). Dit gebeurt als inleiding van het grote geheel, de leerlingen kunnen praten over sociale media en formuleren op die manier hun eigen kritische mening.

Aan de hand van volgende vragen wordt er een klasgesprek opgestart:

- *Vinden jullie van jezelf dat jullie veel weten over sociale media?*
- *Vinden jullie van jezelf dat jullie veel weten over het gebruik van apparaten voor sociale media?*
- *Wat weten jullie allemaal?*
- *Hoe zijn jullie dat te weten gekomen?*
- *Heb je daar naar gevraagd?*
- *Wie heeft je dat geleerd?*

Heel belangrijk is dat de leerkracht de leerlingen vrijuit laat vertellen en hen zeker niet in een bepaalde richting duwt. Deze zaken kunnen genoteerd worden op de reflectiefiche of op een woordspinaan het bord.

Een mogelijkheid is ook om het reflecteren te beperken tot zelfreflectie.

Kern: verder uitdiepen gebruik en kennismaking met verschillende situaties.

Verduidelijking en reflectie mediawijsheid.

Kunnen werken met apparaten.

Weten wat je met de verschillende sociale media kan doen.

Welke naam gaan we dat geven?

Media gebruiken

Media begrijpen

Mediawijsheid De Zwaan

MEDIAWIJSHEID

- Is dit belangrijk?
- Waarom of waarom niet?
- Welke dingen vinden jullie belangrijk of gevaarlijk?
- Waarom zijn deze dingen belangrijk of gevaarlijk?

Mediawijsheid De Zwaan

De leerkracht herhaalt aan de hand van de (zelf)reflectie in de beginsituatie de twee verschillende luiken, indien mogelijk de leerlingen laten herhalen.

Er worden twee verschillende delen aangegeven:

- Het kunnen werken met apparaten: media gebruiken.
- Het weten wat je met de verschillende sociale media kan doen: media begrijpen.

Aan de hand van deze zaken komt de leerkracht tot een verzamelnaam. (het is heel leerrijk om de leerlingen eerst zelf een poging te laten ondernemen.)

Mediawijsheid.

Het begrip wordt verder bevraagd aan de leerlingen aan de hand van volgende vragen:

- Is mediawijsheid belangrijk?
- Waarom of waarom niet?
- Welke dingen vinden jullie belangrijk?
- Waarom vinden jullie deze dingen belangrijk?

Een klasgesprek wordt opgestart.

Heel belangrijk in deze fase is om de leerlingen te stimuleren om mening te funderen. De leerlingen moeten aangespoord worden om open te staan voor andere meningen en daarover te debatteren. Als leerkracht heb je nu een begeleidende functie.

Bevraging gebruik welke sociale media & bevraging en bespreking van de verschillende mogelijkheden en gevaren van sociale media.

Aan de hand van een voorbeeld kan de leerkracht een voordeel aantonen voor het gebruik van sociale media. De verschillende sociale media die kunnen gebruikt worden in deze fase ook besproken. De sociale media die hier worden aangegeven zijn sociale media die tijdens de bevraging naar voor kwamen bij de leerlingen. (zie vragenlijst beginsituatie)

Ook een nadeel of valkuil van sociale media wordt aangetoond aan de hand van een voorbeeld.

De leerkracht geeft enkele acties die de leerlingen kunnen doen mee en ook deze worden besproken in een klasgesprek. De leerlingen krijgen de vraag om na te denken over hun eigen situatie waar deze situatie zich ook kan voordoen. De leerlingen krijgen de vraag om aan te geven hoe ze zelf zouden reageren in een soortgelijke situatie.

Volgende acties omtrent het voorbeeld van oplichting via mail kunnen meegegeven worden aan de leerlingen:

- Mail in de spam-box steken.
- Nooit op reageren.
- Zeker geen persoonlijke gegevens doorgeven.

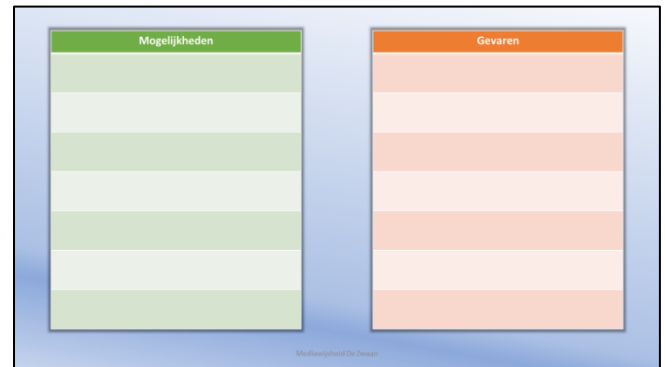

De leerlingen krijgen nu de volgende twee vragen voorgeschoteld. De leerlingen werken in groepjes van 2 of 3.

- Welke leuke dingen kunnen we nog doen met sociale media?
- Welke gevaren schuilen er nog in sociale media?

Tip: wanneer de leerlingen deze vragen in groep behandelen dan gaan ze in discussie omtrent de voor- en nadelen. Op die manier worden ze aangezet tot het vormen van een gefundeerde, kritische mening.

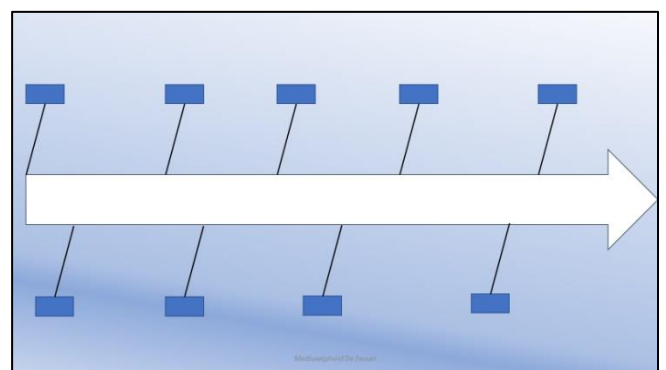
De leerkracht vraagt de leerlingen om voor – en nadelen op te schrijven op de reflectiefiche. Deze voor – en nadelen kunnen gebruikt worden bij de besluitvorming op het einde van de leerlijn. (zie leerlijn 4 besluitvorming sociale media)

Eigen tijdsbesteding gebruik sociale media in kaart brengen.

In de laatste opdracht van deze leerlijn wordt aan de leerlingen gevraagd om hun eigen gebruik van de sociale media in kaart te brengen. Dit kan de leerkracht eventueel meegeven als taak voor thuis. Het is de bedoeling om heel duidelijk via een tijdslijn op papier, via presentatie, ... weer te geven hoe een gemiddelde dag qua gebruik er uit ziet. Deze tijdslijn kan gebruikt worden om het gebruik voor te stellen aan de medeleerlingen.

Het is ook mogelijk de tijdslijn te laten maken in de klas, de reflectie kan na de voorstelling aan de medeleerlingen, meegenomen worden tijdens de eindreflectie. Indien de tijdslijn meegegeven wordt als huiswerk is het belangrijk om daar dan de volgende les op terug te komen en over te reflecteren.

Slot: Eindreflectie, in te vullen op evaluatiefiche.

Aan de hand van onderstaande vragen kan de leerkracht de evaluatie van deze eerste leerlijn concreet laten noteren. Aan de hand van een klasgesprek kunnen de antwoorden van de leerlingen besproken worden.

Volgende vragen kunnen hierbij aan bod komen:

Wat vind je van je eigen gebruik?

- Is het goed?
- Kan het beter?
- Waarom is het goed?
- Waarom kan het beter?
- Bekijk je eigen gebruik kritisch!
- Welke dingen onthoud je van je onderzoek vandaag?
- Welke dingen ga je zeker toepassen?
- Welke dingen wist je nog niet?

➤ Wat vind je van je eigen gebruik?

➤ Is het goed?

➤ Kan het beter?

➤ Waarom is het goed?

➤ Waarom kan het beter?

➤ Bekijk je eigen gebruik kritisch!

Meer informatie op: DeZes.nl

Jezelf beoordelen

Vul je
fiche
verder
aan!

Meer informatie op: DeZes.nl

✓ Welke dingen onthoud je van je onderzoek vandaag?

✓ Welke dingen ga je zeker toepassen?

✓ Welke dingen wist je nog niet?

Meer informatie op: DeZes.nl

Leerlijn 2: Oefenen met sociale media

Overkoepelende leerplandoelen ZILL :

	IKid1	Basisvertrouwen ontwikkelen • 5 - 12 Zich afhankelijk of onafhankelijk van anderen kunnen opstellen - een eigen mening uitdrukken
	IKid2	Een positief, realistisch zelfbeeld opbouwen • 9 - 12 Nadenken over wie men wil en kan worden - ontdekken wat hen in hun groei beperkt en stimuleert
	MEmw2	Mediacontent en mediagebruik van zichzelf en anderen kritisch beoordelen naar vorm en inhoud • 9 - 12 Ervaren hoe persoonlijke voorkeuren en ervaringen de beoordeling van mediagebruik mee bepalen - zich op basis van mediacontent een mening over iets vormen • 9 - 12 Kritisch omgaan met URL's en informatie op het internet
	TOmn3	Actief deelnemen aan een gesprek • Klasgesprek • 9 - 12 Gesprekken voeren en discussiëren met leeftijdsgenoten en bekende volwassenen over onderwerpen uit de leefwereld, over abstractere schoolse onderwerpen, over bekende of behandelde onderwerpen uit de ruimere omgeving: • eigen mening vergelijken met die van anderen, onderscheid maken tussen mening en feit, een eigen mening naar voor brengen, kritisch reageren, passende argumenten naar voor brengen ... • zelf gespreksbeurten verdelen, een gesprek inleiden en afronden, oplossingen zoeken als een gesprek vastloopt, de inbreng van alle gesprekspartners respecteren ... • het gesprek samenvatten in eigen woorden

Lesdoelen :

1. De leerlingen geven in verschillende aangeboden situaties de actie aan die ze zelf zouden uitvoeren en verantwoorden hun keuze.
2. De leerlingen geven hun mening na het zien van de verschillende filmpjes.
3. De leerlingen werken in groepjes aan de gegeven opdrachten en geven een zelfstandig onderbouwd eindoordeel over de verschillende onderwerpen.
4. De leerlingen houden een klasgesprek over het oefenen en gebruiken van sociale media en nemen daarbij een open, kritische houding aan.

Omschrijving :

De tweede leerlijn is opgedeeld in vijf verschillende categorieën die elkaar opvolgen, om de link met de sociale media te leggen gebruiken we een “#” (hashtag).

- #SPEURNEUZEN
- #ISALLESWAAR
- #WIEBENJII
- #MEEDOEN
- #GEEFJEMENING

Inleiding : keuze maken in een aangeboden situatie.

Opdracht 1 #SPEURNEUZEN.

Via het filmpje <https://www.youtube.com/watch?v=IL7RqAhCizM&feature=youtu.be> biedt de leerkracht de leerlingen een filmpje aan met een bepaalde situatie. Uit deze situatie ontstaan er enkele mogelijkheden. De leerkracht laat de leerlingen nadenken welke mogelijkheid de leerling zou kiezen en vraagt hen ook waarom ze dat doen.

Bij iedere mogelijkheid hoort er een vervolg. Aan de hand van de mogelijkheden en het bijhorende vervolg start je een klasgesprek op.

Tip: Neem voldoende tijd om naar de leerlingen te luisteren, waak ervoor om niet teveel af te dwalen van het thema.

Kern: onderzoekend leren in verschillende aangeboden situaties en het vormen van een eigen kritisch, gefundeerde mening.

Uit deze situatie vraagt de leerkracht aan de leerlingen om eens na te denken over normen en waarden die ze uit deze situatie herkennen. De leerkracht vraagt ook om de link te leggen met de vorige les. In de woordspun kunnen de leerlingen hun eigen belangrijke zaken noteren.

Ter verwerking van de categorie #SPEURNEUZEN laat de leerkracht de leerlingen de opdracht maken via de website: <https://www.diplomaveiliginternet.nl>

#SPEURNEUZEN

<https://www.diplomaveiliginternet.nl>

- Jullie loggen in en jullie maken de opdrachten "Speurneuzen"
- Zoek in de opdrachten vooral naar het waarom!
- Schrijf op je infofiche waar jij in deze rubriek het meeste aandacht aan schenkt!

Laat de leerlingen zeker noteren op hun reflectiefiche waar zij zelf het meeste aandacht aan schenken!

Je kan eventueel per categorie ("#" hashtag) een nabespreking houden.

Tip: de leerlingen kunnen inloggen met een Google-account of schoolaccount om zo hun vooruitgang op te slaan. Eventueel kan je als leerkracht een groepscode aanmaken en de leerlingen daar thuis een test laten over maken als eindverwerking.

Opdracht 2 #SALLESWAAR

Aan de hand van de vraag: "Wie heeft er al eens een tekenbeet gehad?" start de leerkracht een klasgesprek op. De leerlingen vertellen over hun eigen ervaringen. De leerkracht bouwt verder door aan te geven en aan te tonen via de site <https://www.rivm.nl/ziekte-van-lyme> hoe gevaarlijk een tekenbeet wel kan zijn.

Aan de hand van de volgende site toont de leerkracht aan de leerlingen hoe je een tekenbeet kan verwijderen. De leerkracht stelt de vraag of de informatie klopt. De leerlingen bekijken samen de bron website en debatteren over de correctheid van de info. Als leerkracht stimuleren we de leerlingen goed te kijken naar alle gegevens op de website. <https://www.hondenpage.com/hondenforum/117158/handige-tip-om-teken-te-verwijderen.php>

Het antwoord op de vraag wordt samen met de leerlingen besproken. Aan de hand van de foute bron kan je als leerkracht wijzen op zaken die enigszins verraden dat de site niet betrouwbaar is.

#SALLESWAAR

Vraag 1: Wie heeft er wel eens een tekenbeet gehad?

Als je met de jeugdbeweging op kamp gaat of in het bos gaat spelen moet je steeds rekening houden met een teken, deze kunnen steken en dat is pijnlijk.

Vraag 2: Wie weet wat er zo gevaarlijk is aan een tekenbeet?

Klik [hier](#) voor het antwoord.

#SALLESWAAR

Een verpleegster ontdekte een veilige, gemakkelijke manier om teken te verwijderen, waardoor ze automatisch terugtrekken.

"Breng een klodder vloeibare zeep aan op een prop watten. Bedek de teek met de zeep -doordrenkte prop watten en dep het een paar seconden (15-20), de teek zal zich spontaan losmaken en zichzelf vasthouden aan de watten wanneer u de prop weg neemt."

Bron:
<http://www.hondenpage.com/hondenforum/117158/handige-tip-om-teken-te-verwijderen.php>

Vraag 3: Wat denk jij, klopt deze informatie?

Klik [hier](#) voor het antwoord.

Het correcte antwoord en verdere info is te vinden op de website <https://sites.google.com/site/dehoaxwijzer/hoaxes/hoaxteekverwijderenmetvloeibarezeep>

Je kan als leerkracht ook andere voorbeelden aanwenden uit de leefwereld van de leerlingen.

Ter verwerking van de categorie #ISALLESWAAR laat de leerkracht de leerlingen de opdracht maken via de website: <https://www.diplomaveiliginternet.nl>

Laat de leerlingen zeker noteren op hun reflectiefiche waar zij zelf het meeste aandacht aan schenken!

Je kan eventueel per categorie ("#" hashtag) een nabespreking houden.

Tip: de leerlingen kunnen inloggen met een Google-account of schoolaccount om zo hun vooruitgang op te slaan. Eventueel kan je als leerkracht een groepscode aanmaken en de leerlingen daar thuis een test laten over maken als eindverwerking.

Opdracht 3 #WIEBENJU

Aan de hand van het filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=eruZOTkyzbA> geeft de leerkracht de leerkracht de aanzet tot de problematiek van het hacken. Tijdens de bevraging bij aanvang van de lessen werd duidelijk dat verschillende leerlingen reeds actief zijn op Instagram, daardoor werd gekozen voor bovenstaande filmpje. Na het bekijken van het filmpje wordt er een klasgesprek opgestart met behulp van deze vraag: "Geef je mening over deze situatie! Zelf al ondervonden?"

Je kan als leerkracht als extra opdracht de leerlingen vragen om aan vijf verschillende mensen te vragen of ze al zijn gehackt! Dit bespreek je dan de volgende les. Zo komen de leerlingen te weten hoe vaak dit voorkomt.

Ter verwerking van de categorie #WIEBENJII laat de leerkracht de leerlingen de opdracht maken via de website: <https://www.diplomaveiliginternet.nl>

#WIEBENJII

<https://www.diplomaveiliginternet.nl>

- Jullie loggen in en jullie maken de opdrachten "Wie ben jij?"
- Zoek in de opdrachten vooral naar het waarom!
- Schrijf op je infocarte waar jij in deze rubriek het meeste aandacht aan schenkt!

Mediaonderwijs De Duinen

Laat de leerlingen zeker noteren op hun reflectiefiche waar zij zelf het meeste aandacht aan schenken!

Je kan eventueel per categorie (“#” hashtag) een nabespreking houden.

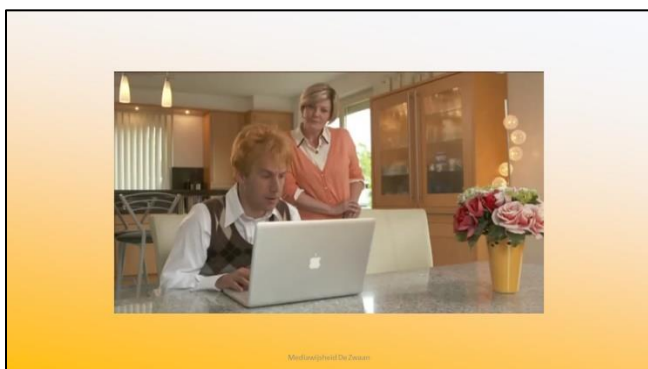
Tip: de leerlingen kunnen inloggen met een Google-account of schoolaccount om zo hun vooruitgang op te slaan. Eventueel kan je als leerkracht een groepscode aanmaken en de leerlingen daar thuis een test laten over maken als eindverwerking.

Opdracht 4 #MEEDOEN

Aan de hand van twee ludieke filmpjes kwamen de leerlingen in contact met het begrip “cyberpesten”. Door deze twee filmpjes blijft het gegeven langer hangen bij de leerlingen en staan ze daar ook beter bij stil. Na het bekijken van de filmpjes start de leerkracht een klasgesprek op omtrent cyberpesten.

Volgende filmpjes worden gebruikt (deze kunnen uiteraard vervangen worden door ander beeldmateriaal):

- <https://www.youtube.com/watch?v=9jCDrwoi32Q>
- https://www.youtube.com/watch?v=iiBuo_e-M1M

Ter verwerking van de categorie #MEEDOEN laat de leerkracht de leerlingen de opdracht maken via de website: <https://www.diplomaveiliginternet.nl>

Laat de leerlingen zeker noteren op hun reflectiefiche waar zij zelf het meeste aandacht aan schenken!

Je kan eventueel per categorie ("#" hashtag) een nabespreking houden.

Tip: de leerlingen kunnen inloggen met een Google-account of schoolaccount om zo hun vooruitgang op te slaan. Eventueel kan je als leerkracht een groepscode aanmaken en de leerlingen daar thuis een test laten over maken als eindverwerking.

Thuisopdracht

Je kan de leerlingen in samenspraak met hun ouders een profiel laten aanmaken op Ketnet om in een veilige omgeving verder te experimenteren met sociale media. Dit is dan vooral voor de leerlingen die nog maar weinig in contact zijn gekomen met sociale media.

Eindreflectie les

Je kan de leerlingen op de site <https://www.diplomaveiliginternet.nl> de categorie 'ik surf veilig' laten afwerken. De leerlingen zullen dit graag zelf willen.

Achteraf wordt in een eindconclusie via klasgesprek besproken waar de aandachtspunten voor de leerlingen zelf liggen.

Als leerkracht kan je er al dan niet voor kiezen om de fiche verder te laten aanvullen.

Leerlijn 3: Creëren van sociale media

Overkoepelende ZILL doelen

	MEmw2	Mediacontent en mediagebruik van zichzelf en anderen kritisch beoordelen naar vorm en inhoud • 9 - 12 Een kritische en reflecterende houding ontwikkelen ten opzichte van de eigen en andermans omgang met media en met de mediawereld - eigen criteria hanteren bij het beoordelen van eigen en andermans mediagebruik
	MEva1	Technische en instrumentele computervaardigheden ontwikkelen • 10 - 12 Een presentatietoepassing kiezen - een eenvoudige presentatie ontwerpen, opmaken en presenteren
	MEva4	Digitale communicatievaardigheden ontwikkelen • 6 - 12 Geschikte mediamiddelen selecteren en gebruiken om met anderen te communiceren - daarbij selecteren uit voor hen bestemde en beschikbare mediamiddelen
	IKid1	Basisvertrouwen ontwikkelen • 5 - 12 Zich afhankelijk of onafhankelijk van anderen kunnen opstellen - een eigen mening uitdrukken
	IKid2	Een positief, realistisch zelfbeeld opbouwen • 9 - 12 Nadenken over wie men wil en kan worden - ontdekken wat hen in hun groei beperkt en stimuleert
	SErv3	Samenwerken met anderen en zo bijdragen aan het realiseren van een gemeenschappelijk doel • 10 - 12 De talenten van individuele groepsleden complementair inzetten bij groepswork - zelf groepen samenstellen in functie van een vooropgestelde taak of doel - binnen de samenwerking met anderen een specifieke rol opnemen
	TOmn3	Actief deelnemen aan een gesprek • Klasgesprek • 9 - 12 Gesprekken voeren en discussiëren met leeftijdsgenoten en bekende volwassenen over onderwerpen uit de leefwereld, over abstractere schoolse onderwerpen, over bekende of behandelde onderwerpen uit de ruimere omgeving: • eigen mening vergelijken met die van anderen, onderscheid maken tussen mening en feit, een eigen mening naar voor brengen, kritisch reageren, passende argumenten naar voor brengen ... • zelf gespreksbeurten verdelen, een gesprek inleiden en afronden, oplossingen zoeken als een gesprek vastloopt, de inbreng van alle gesprekspartners respecteren ... • het gesprek samenvatten in eigen woorden

Lesdoelen

1. De leerlingen onderzoeken en ontdekken welke boodschappen er in de sociale media worden gebruikt en kunnen die ook verwoorden.
2. De leerlingen kunnen verwoorden welke elementen er nodig zijn om een goede reclameboodschap te maken voor verschillende sociale media.
3. De leerlingen creëren in groep een reclameboodschap aan de hand van de besproken elementen voor het goede doel van de "Warmste Week."
4. De leerlingen reflecteren en evalueren hun eigen bijdrage en die van anderen tijdens deze leerlijn aan de hand van een klasgesprek.

Omschrijving:

Inleiding: Klasgesprek boodschappen sociale media

De leerkracht start deze leerlijn met een vraag omtrent boodschappen op de verschillende sociale media:

Welke boodschappen zie je allemaal op sociale media? De leerkracht start een klasgesprek op.

Waar een staat kunnen de leerlingen aanvullen op hun reflectiefiche.

De leerkracht pikt er één item uit en werkt daar op verder. RECLAME.

Kern: Onderzoek reclame boodschappen.

De leerkracht stelt de vraag over reclame: In welke vorm kan je dat allemaal tegenkomen?

De leerkracht kan eventueel de leerlingen zelf laten zoeken naar verschillende reclame boodschappen op allerlei manieren.

De leerkracht toont enkele soorten van reclame en stelt daarover de volgende vragen:

- Wat zie je?
- Voor wie of wat is dit reclame?
- Hoe wordt hier reclame gemaakt?

De leerkracht toont een voorbeeld van een reclamefilmpje.

Het gebruikte voorbeeld is terug te vinden via: <https://www.youtube.com/watch?v=KrWGIvN6tVQ>

Na het bekijken vraagt de leerkracht aan de leerlingen of dit een goede manier is om reclame te maken.

- Is dit een goede manier om reclame te maken?
- Waarom wel?
- Waarom niet?
- Hoe zien jullie dat?

Aan de hand van dit voorbeeld achterhalen de leerlingen samen wat voor hen belangrijk is in een reclame filmpje. Wat hen positief stimuleert. Als leerkracht begeleidt je dit gesprek en kan je eventueel de zaken op het bord noteren als geheugensteun voor de leerlingen.

Eigen initiatief uitdiepen aan de hand van inzichten uit onderzoek.

We stellen de vraag aan de leerlingen waar ze reclame willen voor maken. In deze leerlijn maken de leerlingen een filmpje om mensen te stimuleren om geld of materiaal te schenken aan een goed doel.

Als leerkracht kan je daar verschillende kanten mee uit.

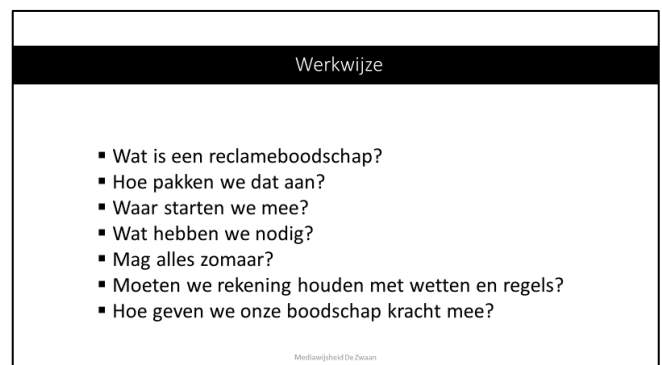
Aan de hand daarvan werden enkele richtvragen opgesteld over de organisatie:

- Wie is deze organisatie?
- Wat doen zij?
- Wat willen wij voor hen doen?
- Waar willen wij reclame voor maken?

Onderzoek naar eigen behoeften met betrekking tot reclame.

Om een filmpje te maken en te uploaden stelt de leerkracht YouTube voor. YouTube wordt gebruikt omdat de leerlingen in de vragenlijst ook aangaven

deze sociale media vaak te gebruiken. Zo speel je als leerkracht in op de leefwereld van de kinderen. Er zijn ook andere mogelijkheden om filmpjes te verspreiden voor reclame.

De werkwijze wordt klassikaal besproken aan de hand van volgende vragen.

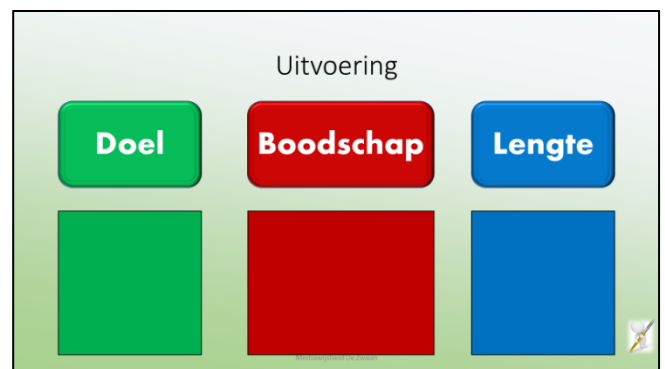
- Wat is een reclameboodschap?
- Hoe pakken we dat aan?
- Waar starten we mee?
- Wat hebben we nodig?
- Mag alles zomaar?
- Moeten we rekening houden met wetten en regels?
- Hoe geven we onze boodschap kracht mee?

De leerkracht kan eventueel vragen aan de leerlingen om op zoek te gaan naar een wat voor hen goed reclamefilmpje is en deze dan bespreken.

De eigen boodschap gaan verduidelijken en uitdiepen tot een ontwerp via een filmpje.

De leerkracht bespreekt met de leerlingen de drie belangrijkste elementen van een reclamefilmpje. Dat kan de leerkracht doen aan de hand van visuele voorbeelden. Deze leerlijn gebruikt daarvoor deze website <https://www.outsightmedia.nl/reclamefilmpje-maken-tips.php> uiteraard kunnen ook andere voorbeelden worden aangereikt.

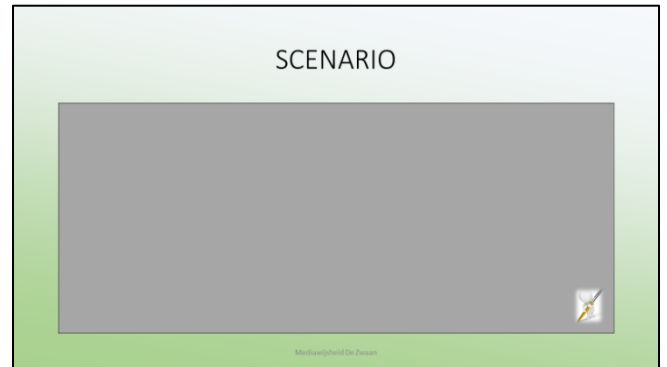
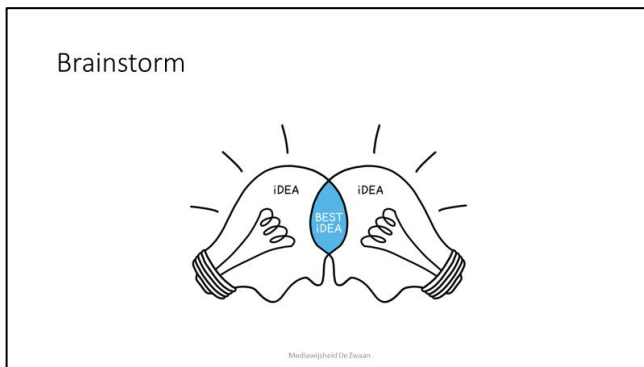
In dit voorbeeld was het doel van de leerlingen om zoveel mogelijk mensen aan te spreken om iets te doneren aan het goede doel.

De boodschap was om ongebruikte spelletjes en boeken naar de school te brengen. De school zou deze zaken dan bezorgen aan de organisatie.

De leerlingen kwamen gezamenlijk tot de conclusie dat de boodschap niet te lang mocht duren.

Aan de hand van deze zaken doen de leerlingen een brainstorm en zetten ze op papier wat ze allemaal willen doen. Deze elementen kan je ook op het bord zetten onder de vorm van een woordspin.

De leerkracht legt de leerlingen uit dat we een scenario gaan schrijven. Probeer de leerlingen zelf tot het woord te laten komen door vraagstelling.

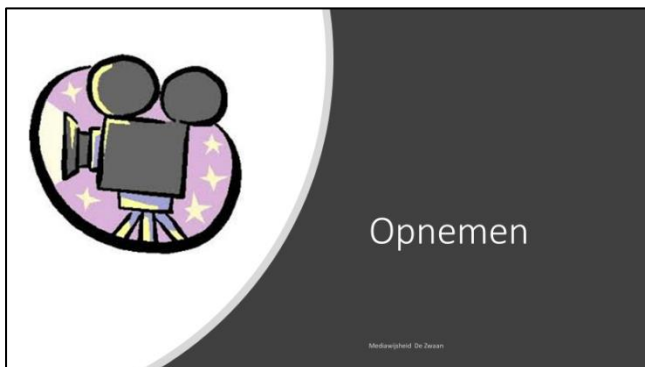

Na het bekijken en maken van het scenario kan de leerkracht de taken gaan verdelen in samenspraak met de leerlingen en kan het filmpje worden opgenomen.

De taakverdeling maak je als volgt:

- Cameraman(nen) of vrouw(en):
- Geluidsverantwoordelijke:
- Acteurs:
- Figuranten:
- Filmpje monteren:

Je kan er als leerkracht ook voor kiezen om het filmpje zelf te monteren, indien er geen kinderen in de klas zijn die voldoende vaardig zijn met deze zaken.

Bevraging welke sociale media kanalen er worden gebruikt voor het promoten van het filmpje.

Wanneer het filmpje klaar is voor gebruik wordt gevraagd op welke sociale media de kinderen willen dat het filmpje wordt geplaatst. Je kan er als leerkracht voor kiezen om het op één medium te doen of op meerder. Op deze manier kan je als leerkracht ook de kracht van de sociale media gaan testen.

Na het ontwerpen en creëren van het filmpje volgt een eindevaluatie. Volgende vragen kunnen daarvoor aan bod komen:

- Welke boodschap wilden we geven aan de mensen?
- Is dat gelukt?
- Wat vond je van het maken van dit filmpje?
- Vond je het leuk? Ja/Nee
- Wat kon je anders gedaan hebben?
- Zijn er nog opmerkingen of vragen?

Slot: evaluatie/reflectie

Een voorbeeld van een eindproduct is te bekijken via:

<https://www.youtube.com/watch?v=8F-09A6DDgk>

Leerlingen 6de leerjaar

Leerlijn 4: Besluitvorming sociale media aan de hand van eigen gemaakte beelden.

Overkoepelende ZILL doelen:

	MEmw2	Mediacontent en mediagebruik van zichzelf en anderen kritisch beoordelen naar vorm en inhoud • 9 - 12 Een kritische en reflecterende houding ontwikkelen ten opzichte van de eigen en andermans omgang met media en met de mediawereld - eigen criteria hanteren bij het beoordelen van eigen en andermans mediagebruik
	MEva1	Technische en instrumentele computervaardigheden ontwikkelen • 10 - 12 Een presentatietoepassing kiezen - een eenvoudige presentatie ontwerpen, opmaken en presenteren
	MEva4	Digitale communicatievaardigheden ontwikkelen • 6 - 12 Geschikte mediamiddelen selecteren en gebruiken om met anderen te communiceren - daarbij selecteren uit voor hen bestemde en beschikbare mediamiddelen
	IKid1	Basisvertrouwen ontwikkelen • 5 - 12 Zich afhankelijk of onafhankelijk van anderen kunnen opstellen - een eigen mening uitdrukken
	IKid2	Een positief, realistisch zelfbeeld opbouwen • 9 - 12 Nadenken over wie men wil en kan worden - ontdekken wat hen in hun groei beperkt en stimuleert
	SErv3	Samenwerken met anderen en zo bijdragen aan het realiseren van een gemeenschappelijk doel • 10 - 12 De talenten van individuele groepsleden complementair inzetten bij groepswerk - zelf groepen samenstellen in functie van een vooropgestelde taak of doel - binnen de samenwerking met anderen een specifieke rol opnemen
	TOmn3	Actief deelnemen aan een gesprek • Klasgesprek • 9 - 12 Gesprekken voeren en discussiëren met leeftijdsgenoten en bekende volwassenen over onderwerpen uit de leefwereld, over abstractere schoolse onderwerpen, over bekende of behandelde onderwerpen uit de ruimere omgeving: • eigen mening vergelijken met die van anderen, onderscheid maken tussen mening en feit, een eigen mening naar voor brengen, kritisch reageren, passende argumenten naar voor brengen ... • zelf gespreksbeurten verdelen, een gesprek inleiden en afronden, oplossingen zoeken als een gesprek vastloopt, de inbreng van alle gesprekspartners respecteren ... • het gesprek samenvatten in eigen woorden

Lesdoelen:

1. De leerlingen evalueren en reflecteren op de reeds aangebrachte zaken omtrent het gebruik, het oefenen en creëren van sociale media.
2. De leerlingen onderzoeken en verkennen op welke verschillende manieren ze kunnen kijken naar beelden en reflecteren daarop door het formuleren van een eigen geformuleerde en gefundeerde mening.
3. De leerlingen voeren een klasgesprek over de aangebrachte zaken en nemen daarbij een open, kritische houding aan.
4. De leerlingen kunnen de belangrijkste kenmerken voor het maken van beeldmateriaal verwoorden en toepassen in de praktijk.
5. De leerlingen creëren een eindproduct door middel van het maken van een blog of reportage en geven op die manier hun eigen geformuleerde mening, evaluatie en besluit weer.

Omschrijving:

Inleiding: sfeerschepping

De leerkracht bekijkt samen nog eens met de leerlingen het gemaakte filmpje. Filmpje als voorbeeld te raadplegen via <https://www.youtube.com/watch?v=8F-09A6DDgk>

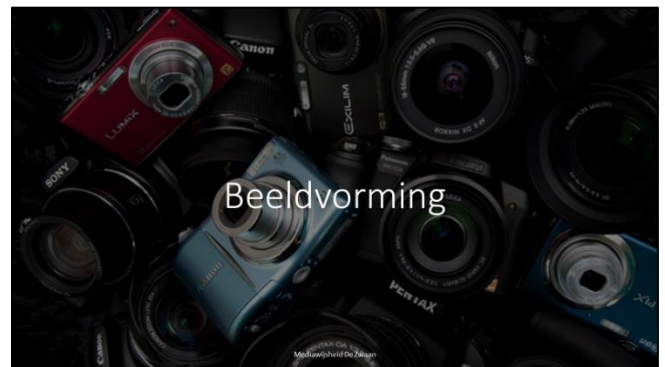

Samen met de leerlingen wordt een herhaling gemaakt van de laatste 3 leerlijnen. De leerlingen mogen daarvoor gebruik maken van hun eigen ingevulde reflectiefiche. De leerkracht kan ervoor kiezen om een woordspint te gebruiken of om de zaken op te lijsten. Ook de leerlingen kunnen deze zaken invullen op hun reflectiefiche om verder bij de besluitvorming te gaan gebruiken. Op de slides is het icoon terug te vinden, dat betekent dat de leerlingen zaken kunnen noteren op hun reflectiefiche.

Kern: beeldmanipulatie, leren kijken naar beelden aan de hand van voorbeelden en daarover reflecteren.

Eén beeld zegt meer dan duizend woorden zegt het spreekwoord. De leerkracht laat de leerlingen naar de foto's kijken en vraagt hen wat de verschillende foto's zeggen. Aan de hand daarvan wordt een klasgesprek opgestart. De leerkracht vraagt aan de leerlingen welke foto ze zouden nemen als profielfoto en vraagt ook waarom ze een bepaalde foto zouden nemen.

Wat zeggen deze foto's?

Welke foto zou je gebruiken als profielfoto en waarom?

Opdracht 1:

Als verwerking mogen de leerlingen zelf aan de slag. Ze kunnen met de Notebook, hun eigen gsm één foto maken. Ze moeten aan de hand van één foto een zin uitbeelden. Achteraf worden de foto's getoond en besproken. Volgende vragen kunnen gesteld worden tijdens de bespreking:

- Wat wordt hier uitgebeeld?
- Waardoor denk je dat?
- Wie denkt er iets anders?
- Hoe komt dat?

Opdracht 1

- Kies één zin.
- Vertel met één foto! Geen beelden, geen woorden!

De leerkracht kan gebruik maken van bijgevoegd voorbeeld of kan zelf een filmpje in elkaar steken.

De leerkracht laat de leerlingen zien wat een beeld maken inhoudt. Aan de hand van een concrete, visuele ondersteuning laat de leerkracht de leerlingen kennis maken met beeldmanipulatie. De leerkracht geeft aan dat beelden maken altijd kiezen is.

Eventueel kan de leerkracht terugkoppelen naar de eigen creatie omtrent een goed doel. Als ondersteuning kan het filmpje nogmaals opnieuw bekeken worden.

De leerkracht kan volgende tekst voorlezen uit het filmpje:

De kleren maken de man zegt het gezegde.

Maar wat als de man niet op elk plekje even klassevol is gekleed? Als beeldenmaker maak je een belangrijke keuze. Toon je de man in close-up als de perfectie... of toon je hem in zijn eigen omgeving.

Die keuze is moeilijk ... bij elke keuze die je maakt vertelt je beeld een ander verhaal, een verhaal dat blijft hangen.

Je stuurt je kijker in een andere richting, hou dat in je gedachten wanneer je bepaalde beelden maakt of bekijkt.

De leerkracht overloopt samen met de leerlingen wat ze gezien hebben en wat ze hieruit leren. Laat als leerkracht zeker de term beeldtaal vallen, dat is de taal die hier vooral wordt gebruikt.

Je kan als leerkracht eventueel vragen aan de leerlingen een filmpje te zoeken en zelf eens na te denken wat er niet te zien is, maar wel is.

De leerkracht toont de leerlingen de volgende titel en vraagt waar de titel over zou kunnen gaan?

Rune beslist de wedstrijd!

Als leerkracht toon je enkele voorbeelden, vraag aan de leerlingen welk filmpje ze kiezen bij de titel en vraag hen ook waarom?

Na het bekijken van de filmpjes volgt een klasgesprek over welk beeld de leerlingen gekozen hebben. Hier kunnen alle beelden overlopen worden. Belangrijk is om duidelijk aan te geven uit welk standpunt ze de titel gaan bekijken.

Opdracht 2:

De leerkracht vraagt aan de leerlingen om een imago te kiezen. Geef ze een voorbeeld bijvoorbeeld cool. Hoe ga je dat gaan uitbeelden op één foto. De leerkracht kan ook vragen om een foto te maken van het tegenovergestelde imago. Afhankelijk van de tijd kan de leerkracht de foto's tonen aan de leerlingen onderling en die bespreken.

- Welk kenmerk heeft je gekozen imago?
- Hoe beeldt je dat uit?
- Waar heb je op gelet?

Opdracht 2

- Kies een imago.
- Maak een foto en een foto van het tegengestelde.

Aan de hand van onderstaande voorbeelden leert de leerkracht de leerlingen naar beelden kijken. Het is de bedoeling om de leerlingen te laten ervaren dat ze interpreteren. Dat ze niet voldoende gericht kijken, maar steeds een interpretatie geven van wat ze zien.

Wat zien jullie op de volgende zoekplaat?

Noteer zoveel mogelijk zaken op 1 minuut!

We noteren deze zaken allemaal op het bord.

Wat heb je gezien?

Wat leer je hier uit?

Wat gebeurt er in dit beeld?

Waarom zie je dat?

Leg uit!

Wat heb je gezien?
Wat leer je hier uit?

Na het bekijken en bespreken van de voorbeelden, evalueert de leerkracht samen met de leerlingen wat naar beelden kijken heeft losgemaakt bij de leerlingen. Vraag naar wat hen is bijgebleven. In de meeste gevallen zullen de leerlingen vooral voor details zijn gegaan en niet voor het bredere kader.

De opzet is om de leerlingen te laten waarnemen en de beeldtaal die zij waarnemen duidelijk onder woorden te brengen en te argumenteren waarom ze die bepaalde mening hebben. Op die manier laat de leerkracht een klasgesprek ontstaan waar de leerlingen elkaar aanvullen en met elkaar in interactie gaan. Als leerkracht begeleidt je dit klasgesprek.

Het eindproduct maken start met een algemene samenvatting van de opdracht waar de leerlingen voor staan. De leerkracht reflecteert op wat de leerlingen nog weten van de vorige leerlijnen met betrekking tot het maken van reclame. De leerlingen krijgen twee voorbeelden aangeboden.

Je kan als leerkracht uiteraard andere toepassingen gebruiken om het eindproduct vorm te geven.

Opdracht

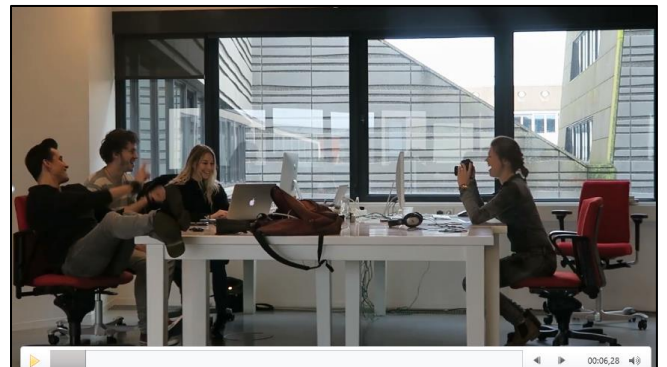
- Maken van een reportage.
- We gaan samen in een reportage duidelijk maken wat we hebben geleerd doorheen deze lessen.

Een reportage maken.
Hoe ging dat ook al weer?

Voorbeeld 1: het maken van een reportage.

Voorbeeld 2: Vloggen

Eerst bespreekt de leerkracht met de leerlingen wat ze al van vloggen weten. Na die bespreking toont de leerkracht een instructiefilmpje over vloggen.

Na het bekijken van de twee mogelijke toepassingen om het eindproduct vorm te geven wordt er door de leerkracht een opdracht gegeven.

De leerlingen mogen vrij experimenteren aan de hand van volgende richtlijnen:

- Maak zelf een vraag omtrent de lessen over sociale media.
- Stel die vraag aan een andere groep of leerling.
- Beantwoord de vraag in een vlog of een reportage.
- Maak gebruik van de besluitvorming begin deze les. (genoteerd op de reflectiefiche)

De leerkracht laat de leerlingen vrij experimenteren.

De leerkracht geeft ook nog enkele richtlijnen mee met betrekking tot het opstellen van een vraag. Deze richtlijnen zijn ook terug te vinden op de reflectiefiche van de leerlingen.

Slot: eindconclusie

Eindconclusie maken aan de hand van een klasgesprek, de leerkracht doet dat met deze vragen.

Eindopdracht:

De leerkracht laat de leerlingen als finale opdracht in één zin verwoorden wat de leerlingen hebben geleerd en wat ze belangrijk vinden. Laat de leerlingen ook meegeven waarom ze het belangrijk vinden. De zin kan ook genoteerd worden op de reflectiefiche.

Extra:

Uiteraard is het leuk dat de beelden die de leerlingen hebben gemaakt gebruikt worden. Als leerkracht kan je ervoor kiezen om de beelden zelf tot één geheel te maken. Je kan als leerkracht er ook voor kiezen deze zaken mee te nemen naar de ICT-les en de leerlingen laten kennismaken met een programma voor beeldverwerking. Zo kunnen de leerlingen elk hun eigen besluit maken.

Hieronder de link van een voorbeeld van besluitvorming.

<https://www.youtube.com/watch?v=P0r1r4PEnwI>

Bijlage 1

VRAGENLIJST

Vragenlijst 3de graad De Zwaan: Social media

1. Heb je thuis internet?

Ja	Nee
----	-----

2. Welke apparaten heb je thuis?

GSM	Smartphone	Ipad	Tablet	PC	Laptop	Andere

Andere: ...

3. Heb je een apparaat enkel voor eigen gebruik? Zo ja, welk?
4. Welke apparaten gebruik je het meest? Rangschik met 1, 2, 3, ... (in vraag 2)
5. Welke dingen doe je op die apparaten? Rangschik met 1, 2, 3, ...

Games	Muziek beluisteren	Filmpjes bekijken	Chatten	Informatie opzoeken	Andere

6. Welke sociale media gebruik je al?

Facebook	Youtube	Snapchat	Instagram	Tiktok	Messenger	Whatsapp	Andere

Andere: ...

7. Welke sociale media hebben je voorkeur?

1	
2	
3	

8. Hoeveel tijd per dag spendeer je op je apparaat?

> 1 uur	1 <> 2 uur	2 <> 3 uur	3 <> 4 uur	> 4 uur
---------	------------	------------	------------	---------

9. Hoeveel dagen per week spendeer je op je apparaat?

1	Tussen 1 en 3	Tussen 3 en 5	Meer dan 5
---	---------------	---------------	------------

10. Op welke plaats gebruiken je je apparaat? Rangschik met 1, 2, 3 waar het meest.

Op school	Thuis	Eigen kamer	Woonkamer	Andere

Andere: ...

11. Heb je al beeldmateriaal (foto's, filmpjes, ...) op sociale media geplaatst?

Niet	Soms	Heel vaak
------	------	-----------

12. Heb je al privé zaken (gegevens, gesprekken, ...) op sociale media geplaatst?

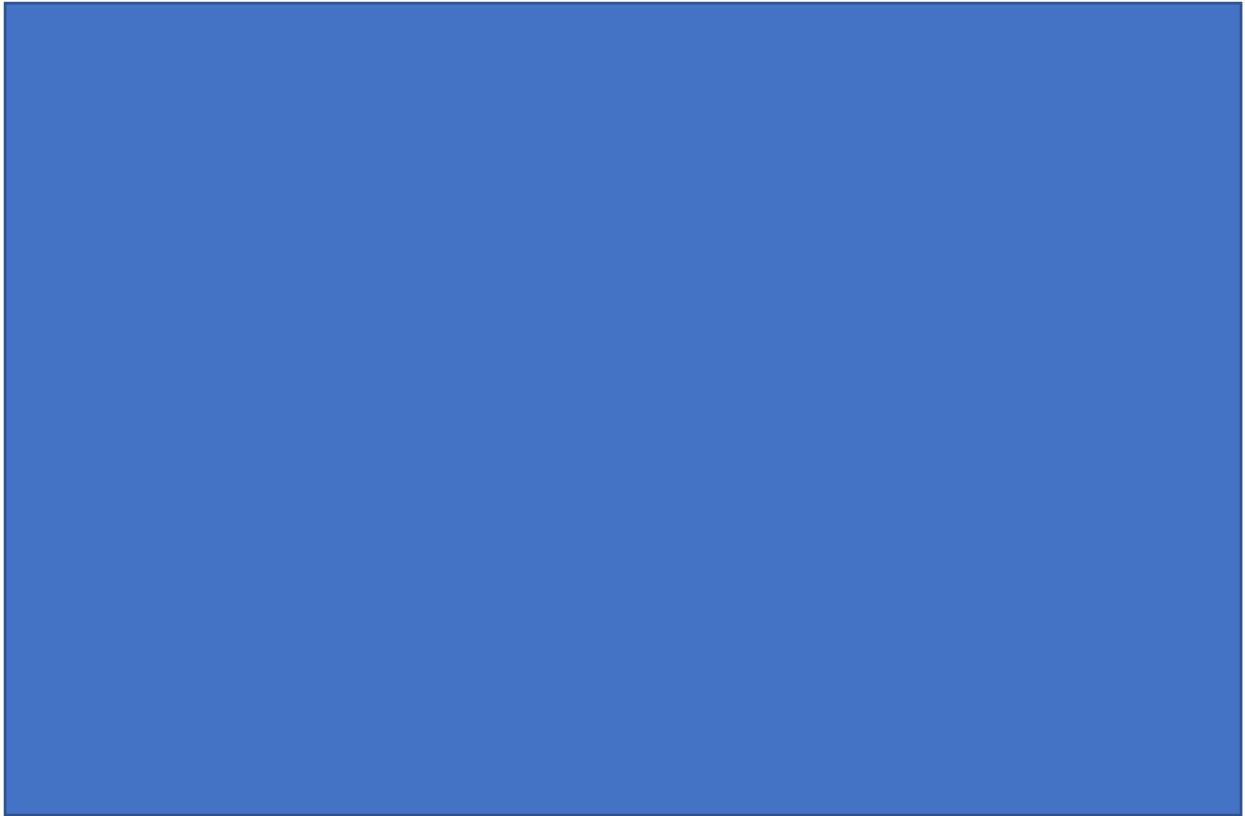
Niet	Soms	Heel vaak
------	------	-----------

13. Waarvoor gebruik je sociale media?

14. Wat vind je leuk aan sociale media?

15. Wat vind je minder leuk aan sociale media?

16. Wat wil je graag meer weten over sociale media?

Bijlage 2

REFLECTIEFICHE

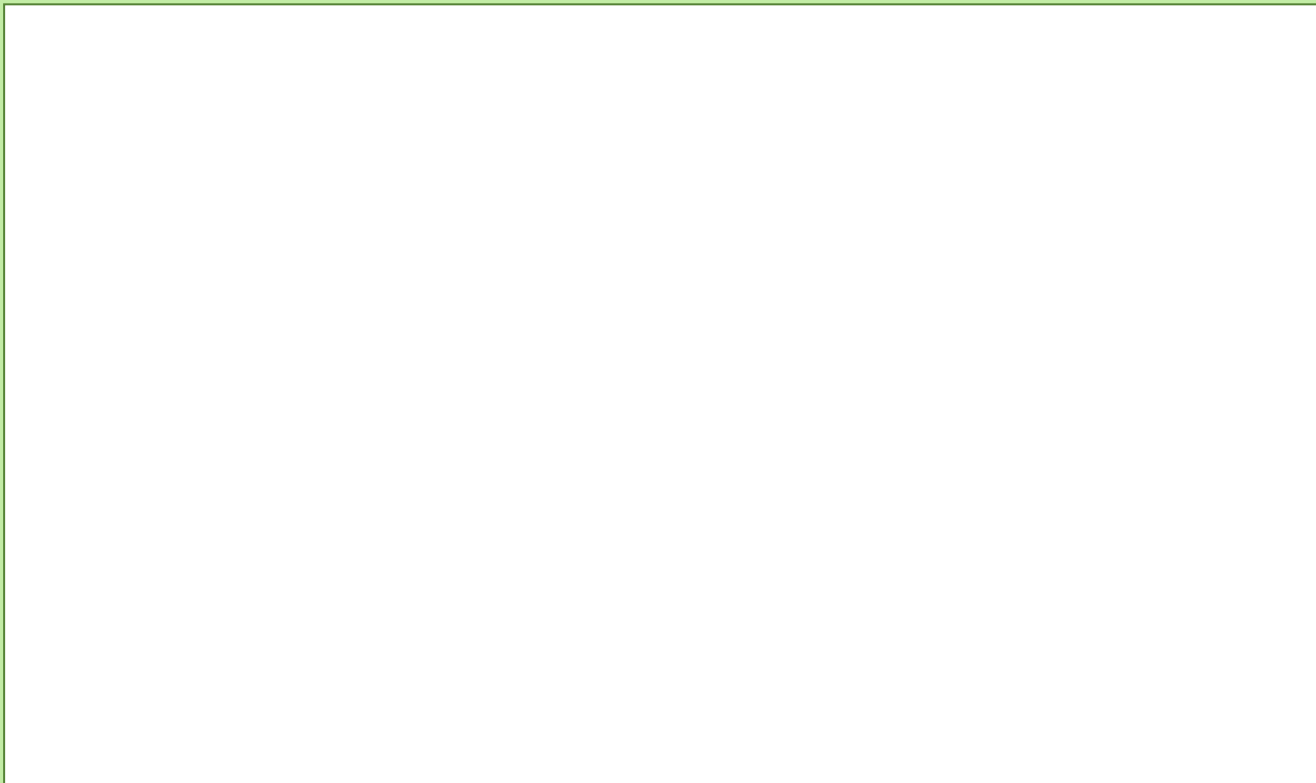
DEEL 1: De gebruiker

Jouw kijk op sociale media.

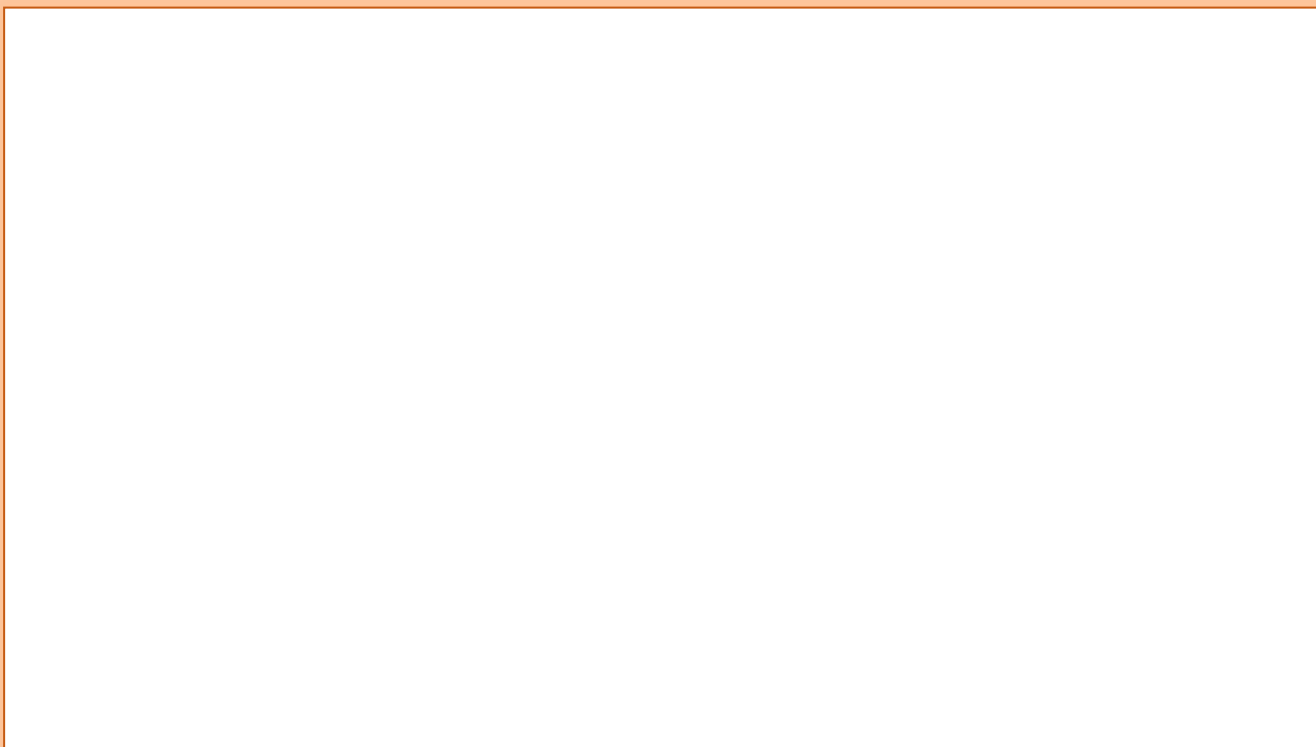
Jouw kennis over apparaten.

Noteer de sociale media die jullie kennen die dit gevaar ook kennen.

Mogelijkheden

Gevaren

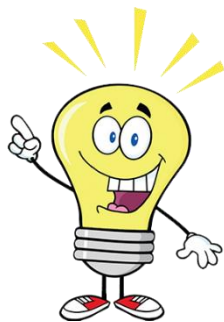

Je eigen tijdsgebruik van sociale media in deze tijdslijn. Stel deze voor aan je klasgenoten.

Noteer in deze kader de eindreflectie.

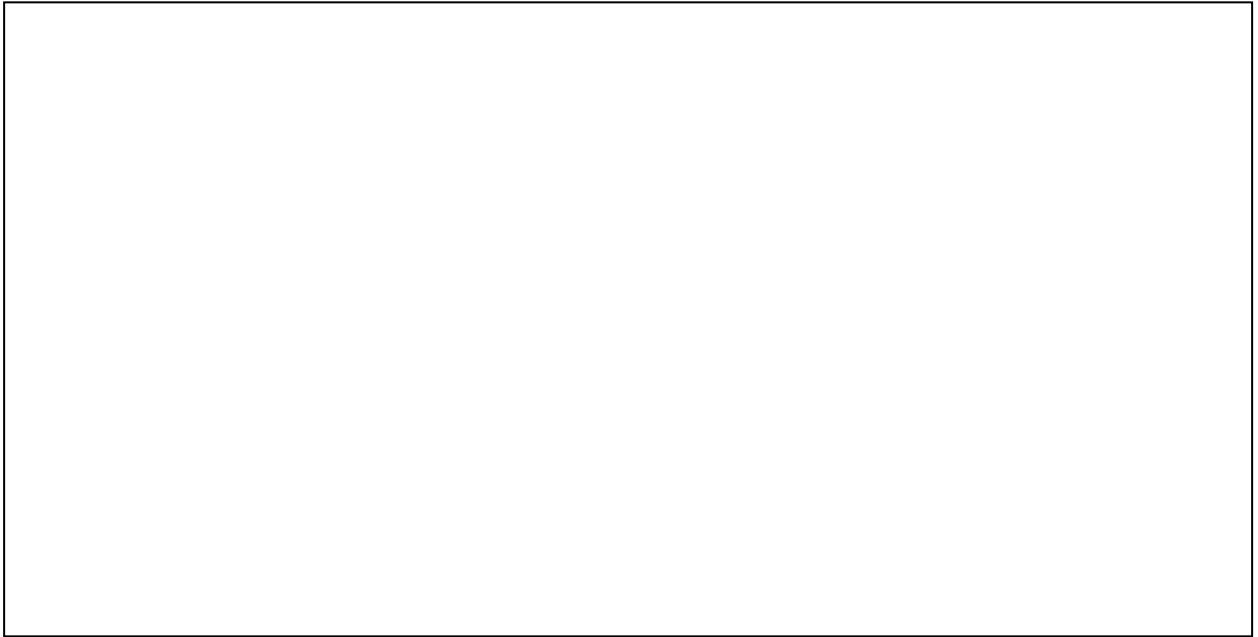

DEEL 2: Oefenen met sociale media

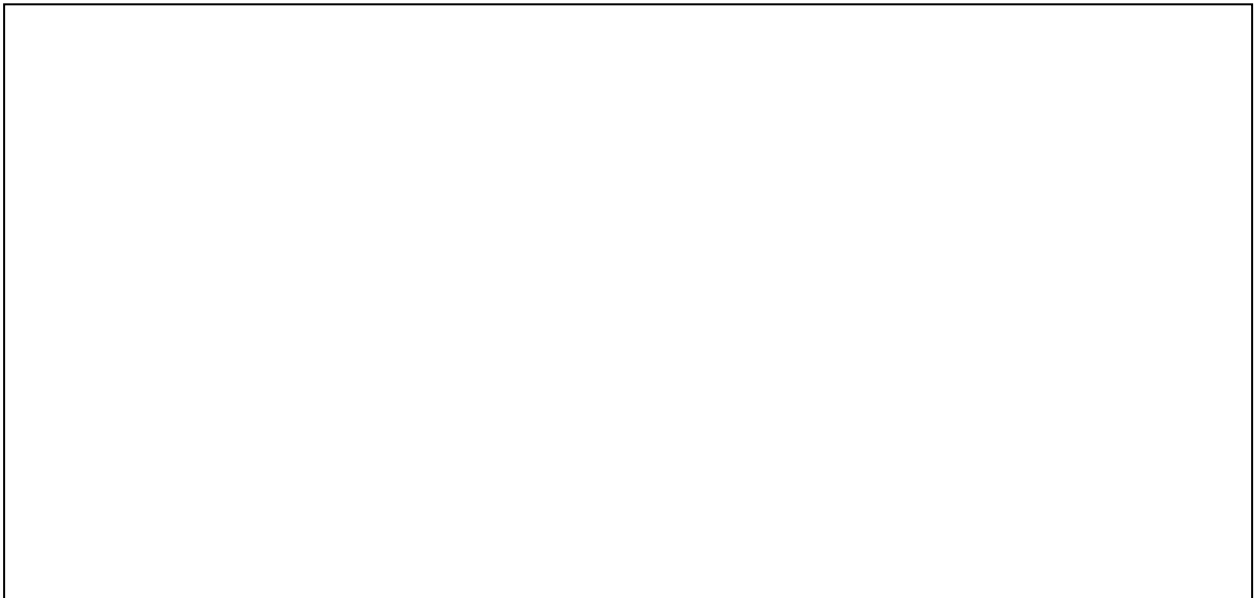
Waarden en normen over een geheim vertellen.

#SPEURNEUZEN

#ISALLESWAAR

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for a student to write or draw their response to the hashtag #ISALLESWAAR.

#WIEBENJIJ

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for a student to write or draw their response to the hashtag #WIEBENJIJ.

#MEEDOEN

#GEEFJEMENING

Wat vind je nu belangrijk voor jezelf?

DEEL 3: Creëren van sociale media

Welke boodschappen
zie je allemaal op
sociale media?

social media
is het allemaal op
welke voorwerpen

In welke vorm kan
je dat allemaal
tegenkomen?

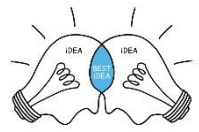
tegenkomen
is dat allemaal
in welke vorm kan

Uitvoering

Scenario

Welke kanalen gaan we gebruiken?

Eindreflectie/Evaluatie

Deel 4: Besluitvorming sociale media aan de hand van eigen gemaakte beelden.

Wat weten jullie nog over de vorige lessen?

Sociale media

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

Opdracht 1

- Kies één zin.
 - Vertel met één foto! Geen beelden, geen woorden!
-

Opdracht 2

- Kies een imago.
 - Maak een foto en een foto van het tegengestelde.
-

Wat zien jullie op de zoekplaat?

Noteer zoveel mogelijk op 1 minuut!

Wat gebeurt er in dit beeld?

Waar zie je dat aan?

Opdracht

- Maak zelf een vraag omtrent de lessen over sociale media.
- Stel die vraag aan een andere groep.
- De groepen gaan de vraag beantwoorden aan de hand van een vlog of een reportage!
- Maak gebruik van wat we herhaald hebben aan het begin van deze les!
- Experimenteren maar!!!

Mediawijsheid De Zwaan

Richtlijnen vragen

Wat heb je geleerd?

Wat wil je zeker meegeven aan je medeleerlingen.

Geef je mening over sociale media.

Geef duidelijk aan over welke sociale media je het hebt.

Mediawijsheid De Zwaan

Noteer je vragen hieronder!

Geef in één zin wat je geleerd hebt over de sociale media! Noteer je zin hier en zeg deze in de camera!

BIBLIOGRAFIE

- Alaerts, L.; Goossens, K.; Crul, K.; Jans, L.; Lauwers, W.; Tintel, K. & Vermeersch, L. (2015). *Cultuurexpresss. Cultuur in elk leergebied en vak. Een praktijkonderzoek binnen de lerarenopleiding*. Geraadpleegd op 9 oktober 2018 via: <https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Cultuurexpresssss%20%28pdf%2C%2074%20p.%29.pdf>
- Bamford, A. (2007, september). *Kwaliteit en consistentie, Arts and cultural education in Flanders. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming & CANON Cultuurcel, Brussel*. Geraadpleegd op 9 oktober 2018 via: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/onderwijs-en-voorming>.
- Bas, J. de (2013). *Burgerschapsvorming. Jong gedaan, oud geleerd*. 3e herziene druk, Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Bontje, D., van der Heijden, A., van de Kerkhof, E. (2012, juni). *Jonge kinderen ontmoeten cultuur in educatie. HJK*. Geraadpleegd op 9 oktober 2018 via: <http://www.hjk-online.nl/>.
- Childfocus. (2017). *Veilig internetten*. Geraadpleegd op 8 november via: <http://www.childfocus.be/nl/preventie/veilig-internetten/kinderen/te-mooi-om-waar-te-zijn>
- Clicksafe. (2018). *Geheim_Privacy – Mijn geheim... online of offline*. Geraadpleegd op 8 november via: <https://www.youtube.com/watch?v=IL7RqAhCizM&feature=youtu.be>
- Clipjesmaker. (2017). *Vloggen voor beginners*. Tutorial. Geraadpleegd op 2 januari 2019 via: <https://www.youtube.com/watch?v=eruZ0TkyzbA>
- Commissie Onderwijs en Cultuur. (2008). *Gedeeld-Verdeeld*. Geraadpleegd op 12 oktober 2018 via: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/onderwijs-en-voorming>
- Conradi, R. (2017, januari 17). *Burgerschapsonderwijs in het po en vo: Wat werkt?* From Onderwijs van morgen. Geraadpleegd op 4 november 2018 via: <https://www.onderwijsvanmorgen.nl/burgerschapsonderwijs-po-en-vo-werkt/>
- Cultuur op school Zoetermeer. (sd.) *Wat is cultuureducatie?* Opgehaald van cultuur op school: Geraadpleegd op 9 oktober 2018 via: <http://www.cultuuropschool.nl/info/wat-is-cultuureducatie/>
- Cultuur. (z.d.). In *Van Dale Nederlands*. Geraadpleegd op 22 februari 2018 via: http://www.vandale.be/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/cultuur#.WpFq0SNx_BI
- De Bas, J. (2011). *Lessen in mediawijsheid: Omgaan met nieuwe media op de basisschool*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- De Koning, P. (2015). *Mediawijsheid in de klas*. S’Hertogenbosch: School voor de toekomst 2015.
- Departement Jeugd, Cultuur en Media (sd.) *Cultureel erfgoed*. Opgehaald van kunst en erfgoed. Geraadpleegd op 9 oktober 2018 via: <http://www.kunstenenerfgoed.be/nl/beleid/cultureel-erfgoed>
- Departement Onderwijs en Vorming. Afdeling Basisonderwijs en Deeltijds Kunstonderwijs. (2010). *Hand in hand voor kunsteducatie*. Geraadpleegd op 22 oktober 2018 via: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/hand-in-hand-voor-kunsteducatie>
- Desloovere, K. (2008). Een buitenlandse kritische blik op kunst en cultuur in het Vlaamse Onderwijs. *Impuls voor onderwijsbegeleiding*, 38 (3), p. 131-139.

De Bibliotheek diploma veilig internet. (2015). *Diploma veilig internet*. Geraadpleegd op 8 november 2018 via: <https://www.diplomaveiliginternet.nl/landing/#/>

Educatie. (z.d.) In *Van Dale Nederlands*. Geraadpleegd op 23 oktober 2018 via: <http://vowb.vandale.be.zuid.vives.ezproxy.kuleuven.be/zoeken/zoeken.do>

Het Klokhuis. (2012). *Het Klokhuis reportage cursus*. Geraadpleegd op 8 november 2018 via: https://www.youtube.com/watch?v=Z_LuaXSKoDA

Het Klokhuis. (2017). *Reclame in de klas*. Geraadpleegd op 8 november 2018 via: <https://www.youtube.com/watch?v=KrWGIvN6tVQ&t=26s>

Het Klokhuis. (2016). *Het Klokko-Terugpest team*. Geraadpleegd op 8 november 2018 via: https://www.youtube.com/watch?v=iiBuo_e-M1M

Hofstede, G.; Hofstede, G.J. (2005). *Allemaal andersdenkenden. Omgaan met cultuurverschillen*. (18^e druk). Amsterdam/Antwerpen: Uitgeverij Contact.

JoKeC1000. (2014, april 14). *Lode Vermeersch over Cultuur*. Opgehaald van YouTube op 9 oktober 2018 via: <https://www.youtube.com/watch?v=zKCBdd3EaqE>

lectoraat 'Dynamiek van de stad'. (2008). *Over Burgerschap*. Stedenburg: lectoraat 'Dynamiek van de stad'.

LKCA. (z.d.). *Cultuureducatie*. Geraadpleegd op 1 november 2018 via: <http://www.lkca.nl/primair-onderwijs/begrippen/cultuureducatie>

LKCA. (z.d.). *Erfgoededucatie*. Geraadpleegd op 1 november 2018 via: <http://www.lkca.nl/primair-onderwijs/begrippen/erfgoededucatie>

LKCA. (z.d.). *Kunsteducatie*. Geraadpleegd op 1 november 2018 via: <http://www.lkca.nl/primair-onderwijs/begrippen/kunsteducatie>

LKCA. (z.d.). *Media-educatie*. Geraadpleegd op 1 november 2018 via: <http://www.lkca.nl/primair-onderwijs/begrippen/media-educatie>

Luyten, A. (2012-2016). *Cultuur in de Spiegel. Verder, dieper, meer*. Brussel: Agentschap voor Facilitair Management Digitale drukkerij.

Luyten, A. (2016, maart). *Cultuur in de spiegel. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming & CANON Cultuurcel, Brussel*. Geraadpleegd 9 oktober 2018 via: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/onderwijs-en-vorming>.

Marnix Onderwijscentrum. (2017, april 12). *Definities en afbakening*. From Onderwijs en burgerschap. Geraadpleegd op 4 november 2018 via: <http://www.onderwijsenburgerschap.nl/Burgerschap/Definitiesenafbakening.aspx>

Mediawijs, kenniscentrum mediawijsheid. (2018). *Mediawijsheid*. Geraadpleegd op 8 november 2018 via: <https://mediawijs.be/>

Mijn kind online. (2012). *Inspiratieboek: Sociale media op de basisschool. De leerkracht maakt het verschil*. Geraadpleegd op 11 november 2018 via: <https://www.prosite.be/nieuws/2012/07/sociale-media-op-de-basisschool>

Nieuwelink, H., Boogard, M., Dijkstra, A.B., Kuiper, E., Ledoux, G. (2016). *Onderwijs in burgerschap: wat scholen kunnen doen*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut Universiteit van Amsterdam.

NOS jeugdjournaal.(2018). *Kinderen vaak gehackt op Instagram*. Geraadpleegd op 8 november via: <https://www.youtube.com/watch?v=eruZ0TkzybA>

Redactie Ensie. (2010, mei 16). *Media*. Opgehaald van ensie. Geraadpleegd op 9 oktober 2018 via: <https://www.ensie.nl/redactie-ensie/media>

Sampermans, D., Maurissen, L., Louw, G., Hooghe, M., & Claes, E. (2016). *Een onderzoek naar burgerschapseducatie in Vlaanderen*. Leuven: KU Leuven Centrum voor Politicologie.

SLO (2014). *Cultuur in de Spiegel in de praktijk. Een leerplankader voor cultuuronderwijs*. Enschede: Netzdruk.

Studulski, F., van der Bolt, L. & Broek, M. (2013). *Burgerschap! 'Dat doen we toch al?'* Amsterdam: SWP

van Heusden, B. (2010). *Cultuur in de Spiegel. Naar een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs*. Geraadpleegd op 5 november 2018 via: <https://www.rug.nl/cultuuronderwijs/projecten/zwarte-boekje.pdf>

van Heusden, B. (2012). *Wat leren we van cultuuronderwijs?* Geraadpleegd op 26 oktober 2018 via: <https://www.rug.nl/cultuuronderwijs/bibliotheek/lessen/pdf/wat-leren-we-van-cultuuronderwijs.pdf>

van Heusden, B.; Rass, A.; Tans, J. (2016). *Cultuur² Basis voor cultuuronderwijs*. Assen: Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum.

Van Hoecke, L. (2017). *(W)onderwijze media: Kaders, praktijken en tools voor een mediawijze onderwijs*. Brussel: Uitgeverij Politeia NV.

Vermeersch, L., Thomas, V. (2016, maart). *De cultuurspiegel. Jouw gids voor cultuur op school. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming & CANON Cultuurcel, Brussel*. Geraadpleegd 9 oktober 2018 via: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/onderwijs-en-vorming>.

Veugelers, W. (2003). *Waarden en normen in het onderwijs. Zingeving en humanisering. Autonomie en sociale betrokkenheid*. Utrecht: Universiteit van Humanistiek.

VTM.(2018). *Koningin Mathilde is tegen cyberpesten*. Geraadpleegd op 8 november 2018 via: <https://www.youtube.com/watch?v=KrWGIvN6tVQ>

Zelfbewustzijn. (z.d.) In *Van Dale Nederlands*. Geraadpleegd op 17 november 2018 via: <http://vowb.vandale.be.zuid.vives.ezproxy.kuleuven.be/zoeken/zoeken.do>